

Australsk Smør.

Af Harald Faber. Landbrugskonsulent.

At de lave Smørpriser i den forløbne Vinter for en stor Del skyldes Konkurrencen i England med det australske Smør, er almindelig bekjendt og heller ikke vanskelig at paavise. En nærmere Betragtning af Udviklingen af det australske Mejerivæsen og de Vilkaar, hvorunder det arbejder, vil derfor vistnok være paa sin Plads i dette Tidsskrift.

I en Indberetning til Konsulentkontoret af 7de April*) har jeg gjort Rede for det Bonus System, hvormed Regeringen i Kolonien Victoria i de sidste Aar har fremkaldt en meget hurtig Udvikling af Mejerivæsenet. De Resultater, der paa denne Maade ere naaede, ere i Sandhed forbausende, men dog i Samklang med meget andet i disse fjerne Koloniers og Kolonisters Levesæt. Der er mindre Frygt for Anvendelsen af drastiske Forholdsregler, mindre Vedhængen ved overleverede Arbejdsmaader og Vaner og større Kraft og Originalitet i Mangt og Meget, end man i Reglen træffer i »de gamle Lande«; men der tages paa den anden Side ikke det samme smaalige Hensyn til alle berettigede Interesser, som fordres herhjemme, og det med

*) Findes meddelt efter denne Afhandling.

tropisk Hurtighed fremvoxede Nye, har ikke altid saa lang Varighed. Til Gjengæld er der mere Variation i Livsvilkaarene.

Før Regeringen i Victoria tog sig af Mejerivæsenet, var der trykkende Tider for Landbruget, og Landboerne flokkedes til Byerne, Ejendommene vare ved Spekulation bragte i en urimelig Værdi, hvorefter der kom et Krach. Af Smør var der undertiden saadan Overproduktion i den australske Sommertid, at det solgtes til Sæbe for 12 Øre Pundet i Melbourne. Den Gang fandtes der 6 Fælles-Mejerier i Kolonien. Et Forsøg paa at sende Smør til Europa fik en Gang det Resultat, at $2\frac{1}{2}$ Tons Smør solgtes i Leith til 7 Øre Pundet; men man havde den Gang ingen afkølede Rum i Skibene. I Saisonen 1887—88 afskibedes der fra Victoria omtrent 3000 Centner Smør, den næste Saison næsten intet; Trafikken standsede helt. Saa fik man indrettet »kølige Rum« i de store Dampere, forskellige fra »Fryserummene«, som de bruges til Kødforsendelserne, og dermed blev en rentabel Export muligjort. Regeringen traadte dernæst til med sit Bonus System; men dette fik i Begyndelsen en meget kølig Modtagelse. Der afholdtes Møder rundt om paa Landet for at interessere Farmerne for Regeringens Planer om en Udvikling af Mejerivæsenet, men disse besøgte meget sparsomt — undertiden mødte der slet ingen. Man kjendte ikke nok til Mejerivæsenet for at tro paa dets Fremtid. Der maatte derfor begyndes forfra. Et omrejsende Mejeri sattes i Gang, opholdt sig en Uge ad Gangen hvert Sted, hvor det kom, og der gaves gratis Undervisning i praktisk Smørlavning til enhver, der gad komme. En Skotte, Mr. Wilson, en af de dygtigste Mejerimænd i Kolonien, ansattes af Regeringen til at rejse om og holde Foredrag om Sagen. Mejeriskoler oprettedes i hver Provins, som gav meget billig Undervisning. Der indrettedes et Regerings-Laboratorium i Melbourne for Undersøgelse af Jordprøver og Gødninger, og det kan ikke nægtes, at det arbejder billigt og — efter hvad der meldes derom — paatager sig at

udrette ikke saa lidt. En Farmer behøver nemlig kun at bringe en Kasse med en Jordprøve til nærmeste Station, adresseret til Laboratoriet. Saa afsendes Prøven gratis, og Laboratoriet undersøger den gratis og skriver tilbage nøjagtigt, hvad Jorden trænger til af Gødning, saa Farmeren slipper for at anvende overflødige Udgifter til unødvendig Gødning. En meget praktisk Fremgangsmaade, hvis den var paalidelig!

Begyndelsen er altsaa gjort fra bar Bund, og naar der alligevel i saa kort Tid er naaet saa meget, saa skyldes dette for en stor Del, at man har forstaaet at finde andetsteds netop, hvad der passede til Forholdene, og hvad Kolonisterne kunde tilegne sig. Det danske Mejerivæsen har havt større Ære end Fordel af at lære den australske Koloni sin Hemmelighed. Thi ikke nok med at danske Mejerister, Maskiner og Arbejdssystemer hurtig vandt Indgang, nej, hvad der navnlig har hjulpet Victorias Mejerivæsen frem, er Overførelsen af Andelstanken, saaledes som den har staaet sin Prøve i Danmark. Parallelen med Danmark paa dette Punkt er endog saa stor, at man mange Steder begyndte med at oprette private Fællesmejerier, som atter efterhaanden ere afløste af Andelsmejerier. De australske »Faktorier« ere imidlertid ofte lidt anderledes konstituerede end deres danske Forbilleder og ligne mere Aktieselskaber, hvor dog de fleste Aktier ejes af de Farmere, der levere Mælken, Resultatet bliver derved i Virkeligheden det samme; Leverandørerne faa Del i Udbyttet og ere derved interesserede i en god Drift. Hovedprincippet, Arbejdsdelingen, er den samme som ved vore Andelsmejerier, eller er endog bragt et Skridt videre. Farmerne bringe Mælken til et »Creamery«, hvor den centrifugeres, og medtage tilbage den skummede Mælk, omtrent 88 %. Fløden sendes fra de sammenhørende Creamerier til et fælles Faktori, hvor den syrnes og kærnes. Det største af disse Aktiekompagnier er det saakaldte »Fresh Food and Frozen Storage Company Ltd.« Alle Aktier paa 5 % nær ejes af Farmerne. Dette Kompagni overtog i 1890 en stor

Mejerivirksomhed, som var grundet af en Irlænder, Mr. Burke, der var sat fra sin Forpagtning (»evicted«) og derefter udvandret. Han er nu Direktør for det største Mejerikompagni i Victoria. Central-Mejeriet er i selve Melbourne, hvor Fløden modtages ved Bane fra 42 Creameries, der repræsenterer over 1200 Farmere. Et Creamery oprettes, hvorsomhelst der i rimelig Afstand fra en Station findes et tilstrækkeligt Antal Køer samlede. Det har gjerne en 6 Hestes Dampmaskine, der driver 3—4 Centrifuger. Nogle Creameries behandle indtil 20,000 Ø Mælk daglig. Der er nu indrettet afkølede Jernbanevogne, hvorved det er bleven lettere at lægge Faktorierne inde i Landet og sende det færdiglavede Smør til Melbourne for Afskibning.

Udviklingen af Mejerivæsenet efter dette Faktorisystem og støttet af Regeringens Bonus-System er gaaet fabelagtig hurtigt frem. I Løbet af 2 Aar oprettedes 73 Faktorier med en Anlægs kapital af 80,000 £ . Der findes nu omtrent 100 eller maaske flere med omtrent 400 Creameries. Foruden at det hjemlige Smørforbrug er voxet, er Udførselen til England stegen fra 5,400 Centner i 1889—90 til 78,614 Centner i 1892—93, medens samtidig Salgsprisen i England er stegen fra gennemsnitlig 9 d til omtrent 12 d for 1892. Saaledes opgives der, men det er vistnok temmelig højt, og Prisen har været en Del mindre igjen i 1893. Disse 78,614 Centner modtoges i England fra November 1892 til April 1893, i hvilke 6 Maaneder Danmark sendte 418,687 Centner, saa at Kolonien Victoria alene sendte næsten $\frac{1}{5}$ saameget sidste Vinter som Danmark; i Maanederne Januar—Marts endog 27 % af Danmarks Tilførsel. Intet Under derfor, at det mærkedes paa Prisen.

Den rivende Udvikling af Smørudførselen er naturligvis et gyldigt Bevis paa, at den har svaret Regning i al Fald indtil fornylig. Specielt have Farmerne tjent derved. Dog er det selvfølgelig fuldstændig meningsløst, om ikke en Trykfejl, som dog er gaaet over fra den ene Avis til den anden, at Mr. Wilson har anslaaet den Netto-For-

tjeneste, som de Victoria Farmere have havt i 1892 ved at sende Smør til England, til 250,000 £ ($4\frac{1}{2}$ Mill. Kr.). Thi da Udførslen i 1892 var c. 43,000 Centner vilde dette svare til 116 Sh. pr. Centner, eller langt over Smørrets Salgsværdi i England. En Tiendedel heraf vilde være nærmere Sandheden og en glimrende Fortjeneste. Mr. Wilson skal have tilføjet, at for 1893 vilde Netto-Fortjenesten blive dobbelt saa stor og for 1894 den tredobbelte. Det er dog maaske mindre sikkert.

Naturligvis har Kolonien Victoria, med de andre australske Kolonier, den store Fordel at have Sommer med Græssmør, naar vi have Vinter, og har netop derved skabt Danmark en saa følelig Konkurrence. Paa den anden Side er der to Omstændigheder, der vanskeliggjør Forsendelsen af Smør fra Victoria til England, nemlig den lange Afstand og Varmen. Den lange Afstand og Nødvendigheden af at holde Smørret afkølet fordyrer Fragten, som fra Melbourne til London opgives til 1 d a $1\frac{1}{4}$ d pr. ₤, eller 10 Gange saa meget som fra Kjøbenhavn til Newcastle. Og det varme Klima gjør Smørrets Produktion og senere Behandling ret kostbar. Det berettes saaledes, at et Faktori altid er forsynet med en Frysemaskine, som ved Hjælp af et Rørsystem med afkølet Saltvand kan holde Temperaturen i Mejeriet nede, hvilket ogsaa maa være ret nødvendigt, naar det udenfor er over 32° R. i Skyggen. Væggene ere dobbelte med Trækul eller lign. isolerende Materiale. Under stærk Afkøling altsaa maa Fløden synes og Kjærningen ske, og Æltningen, paa roterende Æltebord, foregaar under rigelig Overgydning med iskoldt Vand. Naar Smørret er færdig og pakket (i kubiske Kasser til 56 ₤), sendes det til Kølerum ved Afskibningsstedet. Her inspiceres det af Regeringens Sagkyndige, der kunne afvise, hvad de skønne ikke vil naa det engelske Marked i god Tilstand. Det, der modtages til Udførsel, afkøles dernæst til 4° R., og holdes saaledes afkølet, til det sendes til Damperen, i isolerede Vogne.

De store Omkostninger ved al denne Afkøling og den

store Fragt maa gjøre et betydeligt Indhug i de Priser, der returneres fra England. Saa længe der af Regeringen betales en betydelig Udførselspræmie, af indtil 25 % af Salgsværdien, og Priserne tilmed vare opadgaaende, kunde det sagtens svare Regning. Men den stærke Forøgelse i Smørtilførslerne til England om Vinteren har trykket Priserne og vil, under lignende Forhold, vedblive at trykke dem, og naar samtidig Udførselspræmierne ophøre, vil det bevirke, at Farmerne faa meget betydelig mindre for deres Smør (eller Mælk), og der maa være en Grænse, hvor det ophører at være fordelagtigt at udføre Smør. Hvor lavt Prisen skal ned, før denne Grænse naas, er det vanskeligt at danne sig en Mening om; men hvis der ikke efterhaanden kan findes et godt Marked i England for baade det danske og det australske Smør (foruden det øvrige), og dette er ingenlunde givet nu, da Udførslen fra Danmark synes at gaa væsentlig langsommere fremad, saa vil Spørgsmaalet blive, hvem der kan gaa længst ned med Prisen og dog have Fortjeneste, idet der dog stadig maa beregnes en betydelig Forskjel i Salgsprisen til Fordel for Danmark. Thi naar det australske Smør i London opnaaede Priser kun 10 sh. lavere end det danske, saa anser man, og med Rette, dette for et udmærket Resultat, og tager man Gjennemsnitsprisen for hvert Lands hele Udførsel i de 6 Maaneder, vil Prisen for dansk Smør ligge adskillige Gange 10 sh. højere end Prisen for det australske. Selv om Kvaliteten af det australske Smør ventelig vil gaa frem, selv om der allerede er kommen en betydelig Del af virkelig god Kvalitet, saa kan det dog ikke være andet end, at det vil vare nogle Aar endnu, inden Kunsten at lave godt Smør bliver saa almindelig i Victoria, som den er det i et gammelt Mejeriland som Danmark.

Smørudførselen fra New South Wales var i Begyndelsen fuldt paa Højde med Udførselen fra Victoria, men er i de sidste Aar bleven langt bagud, saaledes som det fremgaar af en nedenstaaende Tabel. Dette er en ikke unaturlig Følge af, at Regeringen har indskrænket sig til at

fremhjælpe Mejerivæsenet paa mere rolig Maade, men afholdt sig fra at give Udførselspræmier. Som alt tidligere meddelt, er der for nogle Aar siden oprettet et Landbrugsdepartement, med nærmest konsultatorisk Virksomhed. Dette Departement har havt Øje for, at »det betydelige og voxende Begjær i England og andre store Markeder for Mejeriprodukter viser, hvilken stor Fremtid der er for Koloniens Mejeridrift, naar der blot altid fremstilles Varer af god Kvalitet.« Der er derfor gjort en Del for at sprede Kjendskab til de bedste Arbejdsmaader og Maskiner, ved at holde Foredrag, udsende Skrifter, oprette Skoler og indrette et omrejsende Mejeri. De mange Anmodninger, der indløbe til Departementet fra forskjellige Egne om at faa Mejeriet sendt derhen, viser tydelig, hvor stor Trang der føles hos Befolkningen til bedre Undervisning i Mejerigjærningen. Paa mange andre lignende Maader søges Landbruget fremmet i dets forskjellige Brancher (Frukt-, Vin- og Sukkerdyrkning m. m.), og man venter en jevn Fremgang i Mejeribruget og Smørudførselen.

Det vil dog have større Interesse at betragte nærmere Forholdene i New Zealand. (Denne Koloni regnes paa engelsk ikke med til Australien, der kun omfatter Fastlandet. Dette med Tasmanien og New Zealand kaldes tilsammen Australasia, og dette sammen med alle Smaaøerne i det stille Ocean kaldes Oceania). Naar man sammenligner i nedenstaaende Tabel den stadige og jevne Fremgang i Udførselen fra New Zealand med de enorme Spring i Udførselen fra Victoria, vil man allerede deraf kunne slutte, at Mejerivæsenet i New Zealand har udviklet sig paa mere naturlig Maade, og dette er ogsaa Tilfældet. Skjønt i de to sidste Aar distanceret af Victoria, er Smørudførselen fra New Zealand dog mere truende for vor Afsetning om Vinteren; thi New Zealand, hvoraf største Delen ligger sydligere end Victoria (nemlig mellem 35° og 47° sydlig Bredde, medens Victoria kun naar til 38°. Bern i Svejts ligger paa 47° nordlig Bredde), egner sig med sit mere tempererede og fugtige Klima langt bedre

til Mejeridrift, og denne er ogsaa ældre i denne Koloni. Ostefabrikation drives, for en stor Del af skotske Kolonister, jevnledes med Smørtilvirkning, og der udførtes til England af Cheddarost:

1886	55 Cwts.
1887	10,317 —
1888	26,998 —
1889	7,137 —
1890	28,992 —
1891	29,702 —

Kolonister fra England og Skotland have medbragt Kjendskab til Smørlavning, og det tør antages, at de, der navnlig have tænkt sig at drive Mejeri, have nedsat sig fortrinsvis i New Zealand fremfor paa Fastlandet. Deraf er det kommet, at Mejerivæsenet har udviklet sig i Begyndelsen mere efter engelsk-skotsk Mønster, om end kjendelig paavirket af danske Mejerister. Private Mejerier vare derfor i nogle Aar næsten de eneste eksisterende. Større Mærker fremstilledes ved Sammenæltning, som hos vore Smørpakkere i ældre Tider. Dermed fulgte imidlertid Mangel paa Ensartethed og en ringere Kvalitet. Vejen man er gaaet imod Forbedring — og denne er her som i Victoria, Overgangen til Fællesmejerier, Arbejdsdeling — er man kommet ind paa ved privat Initiativ. Et stort Londoner Firma, Trengrouse & Co., gjorde Begyndelsen ved at sende en Mejerikyndig, Mr. Meadows, til New Zealand for at rejse rundt til Mejeriegnene og undervise i bedre Metoder og Markedets Fordringer og navnlig for at indføre Faktorisystemet. Han mødte fra først af stor Modstand, men efterhaanden slog Tanken dog an. Der oprettedes adskillige Kompanier, f. Ex. »New Zealand Dairy Association«, med flere Creameries.

Derefter tog Regeringen Del med i Arbejdet og ansatte Mr. John Sawyers til at rejse rundt og arbejde videre for Oprettelsen af Andelsmejerier, saa at i 1891 dette System var godt grundfæstet. Der sendes Vandrelærere ud, Skrifter udgives og uddeles, der gives gratis Planer til

Indrettelsen af Faktorer, ligesom enhver ønsket Oplysning meddeles. Men et Bonus-System vilde man ikke vide af. Derimod søgte man ad anden Vej at støtte Smørudførselen. Foranlediget af Landbruget indbragte Landbrugsministeren ifjor et Lovforslag, der nu er Lov (8de Oktober 1892), tilsigtende at værne om Smørrets Reputation.

Denne Lov lægger en betydelig Myndighed i Hænderne paa Ministeren og de af ham ansatte Inspektører. § 4 lyder saaledes:

»Enhver Inspektør og anden Funktionær under denne Lov skal have Magt og Myndighed som Inspektørerne under »Lov af 1880 om Forebyggelse af Forfalskninger« og skal have fuld uhindret Adgang til ethvert Forretningslokale, Mejeri, Faktori, Creamery, Vogn, Kar, Kande og Dampskib, brugt ved Tilvirkning, Opbevaring eller Forsendelse af Mælk, Fløde, Ost eller Smør.

Han skal ogsaa have Magt og Myndighed til at aabne enhver Fustage, Kasse eller Pakke, som indeholder Smør eller Ost, for at undersøge, om der er anbragt noget falsk Mærke eller urigtig Beskrivelse paa den indvendige Side deraf, og han kan tage Prøver til Analyse.«

Dernæst sørges der for, at hvert Mejeris Produkt bliver solgt efter dets Værdi, ved at forlange alt mærket med registrerede Varemærker.

§ 5 bestemmer saaledes:

Enhver Ejer af et Mejeri, Faktori eller Creamery, hvor Ost, Smør eller begge Dele tilvirkes for Udførsel, er pligtig at have sit eget Varemærke, som skal registreres under »Patent- og Varemærkeloven af 1889«, med hvilket Varemærke alle Varer, fremstillede for Udførsel i vedkommende Mejeri etc., skulle tydelig mærkes, overensstemmende med denne Lovs Bestemmelser, og en Beskrivelse af et saadant Varemærke skal udgjøre en Del af Tolddeklarationen for Udførsel. Det samme Varemærke kan dog bruges for flere Mejerier etc., som ejes eller drives af samme Person eller Kompagni.

Den, der forsømmer eller nægter at mærke enhver Vare fremstillet til Export med sit registrerede Varemærke, ifalder en Bøde af ikke over 5 £ for hver Vare (Collo), der ikke bærer Varemærket.

Der gives nærmere Regler for Mærkningen, hvorved der sondres strængt mellem Mejerier (private) og Faktorier, idet dog ifølge § 6 store private Mejerier kunne faa Lov at kalde sig Faktorier, naar de ere indrettede og drevne overensstemmende med Inspektørernes Ønsker og faa Attest derfor. § 7 bestemmer:

Enhver, der fabrikkerer og udfører en Fustage, Kasse eller Pakke eller større Partier Ost eller Smør, derunder indbefattet blandet Smør, Centrifugesmør eller Smør i Punds Stykker (»prints«), skal tydelig og holdbart mærke paa hver Ost og paa hvert Stykke Smør, og ligeledes paa hver Fustage, Kasse eller Pakke, der bruges til Indpakning for Ost eller Smør, følgende Mærker:

- (1) Ejerens registrerede Varemærke,
- (2) Ordene „New Zealand dairy“, „New Zealand factory“, eller „New Zealand Creamery“, efter som det er, og
- (3) en sand og nøjagtig Beskrivelse af Smørret eller Osten i Overensstemmelse med Forklaringerne i § 2 (a).

Overtrædelser straffes med Bøder fra 5 til 100 £.

De nævnte Forklaringer ere følgende:

- „Smør“ skal betyde: det ved Kjærning samlede Fedtstof fra uforfalsket Mælk.
- „Blandet Smør“: Smør samlet fra et eller flere Mejerier eller Faktorier og blandet eller sammenæltet til Udførsel.
- „Pat“ eller „Print Smør“: Smør tildannet i hele eller halve Pund Stykker.
- „Centrifuge Smør“: Fedtstoffet fra uforfalsket Mælk, skummet med Centrifuge og derefter samlet ved Kjærning.

- ,Smørfedt': det rene Fedtstof i Komælk.
 ,Sødmælksost': Ost fremstillet af uforfalsket Mælk, der indeholder mindst 3 pCt. Smørfedt.
 ,Kvartskummet Mælks Ost': Ost af delvis skummet Mælk med mindst $2\frac{1}{4}$ pCt. Smørfedt.
 ,Halvskummet Mælks Ost': Ost af delvis skummet Mælk med mindst $1\frac{1}{2}$ pCt. Smørfedt.
 ,Helskummet Mælks Ost': Ost af skummet Mælk med mindre end $1\frac{1}{2}$ pCt. Smørfedt.

Desuden forklares uforfalsket Mælk at mene: Køers hele Ydelse af Mælk indbefattende ,Strippings', saaledes som den faas ved hver Malkning.

Sluttelig gives der i de senere Paragraffer Bestemmelser om Tilsyn med Mælk, Udtagen af Staldprøver m. m. hvorved søges forhindret, at forfalsket Mælk og Mælk af syge Køer leveres til noget Mejeri eller Faktori. For at levere Mælk fra syge eller mistænkte Køer sættes der en Bøde paa 2—10 £.

Denne Lov er et andet Exempel paa den Grundighed, hvormed man i Kolonierne kan tillade sig at give Forskrifter. Her indskrænker man sig ikke til at forhindre Udbredelsen af Smitte, Misbrug af andres Mærker, falske Varebeskrivelser og lign., men man forlanger kategorisk, at hver Mejeriejer skal have sit registrerede Varemærke, og man foreskriver i Detailler Mærkningen paa hver Ost og hver Kasse Smør. Hvad vilde man vel sige til en Lov i Danmark, der gjorde det obligatorisk for ethvert Mejeri at indsende sit Smør til Bedømmelse ved »de sammenhængende Rækker af Smørudstillinger«, og som gav Mejerikonsulenterne Magt og Myndighed til at gaa til ethvert Mejeri, hvis Smør var fundet mangelfuldt, og beordre Forbedringer indført, eller i modsat Fald forbyde det mærket som »choicest estate« eller endog helt forbyde dets Udførsel? Og dog vilde dette utvivlsomt ophjælpe det danske Smørs Kvalitet. Tanken om en obligatorisk Mærkning af alt dansk Smør er ikke ganske ny, men dette vilde være et Skridt i en hel ny Retning i Lovgivningen, der

hidtil har indskrænket sig til at beskytte Mærker og kun har paabudt Mærkning i saadanne Tilfælde, hvor det ansaas nødvendigt, for at beskytte Mærker eller andre Interesser eller forhindre anden Misbrug.

Iøvrigt udvikler Mejerivæsenet paa New Zealand sig paa lignende Maade som i Victoria, saaledes at i stigende Grad Fællesmejerier træde i Stedet for private, hvorved Arbejdet deles mellem Mælkeproduktion og Smørtilvirkning. Dette gjælder ogsaa om Ostemejerier. Men saavidt jeg kan forstaa efter de offentliggjorte Beretninger (i engelske og australske Blade) er det i New Zealand hyppigere Aktiekompagnier, der opkjøbe Mælken end Andelsforetagender efter dansk Mønster. I Juni 1892 fandtes der, efter »The Times« 78 Oste- og Smør-Faktorier i New Zealand.

Der er vistnok en Mulighed for en betydelig Udvidelse af Mejerivæsenet i New Zealand og dermed en betydelig større Udførsel til England i vor Vintertid. En rimelig Følge deraf kan let blive lave Smørpriser i de kommende Vintre. Men, som alt sagt, skulde Tilførslerne til England vokse meget stærkere end Begjæret, der stiger jævnt med Folkemængden, saa at Spørgsmaalet, hvem der med Fordel, eller dog med mindst Tab, kan levere Smør til de lave Priser, idet ogsaa overfor New Zealand Danmark trods Vinterfodringen hidtil har hævdet sin Overlegenhed i Prisen. Fragten fra New Zealand, $1\frac{1}{2}$ d. pr. Pd., er naturligvis stærkt i Koloniens Disfavør, men den meget længere Kampagne og Landbrugets hele kraftige Udvikling stiller dog New Zealand gunstigere end Victoria's.

Det er sikrere at berette, hvad der er sket, end at profetere om, hvad der vil komme. Sidste Vinter var det første Gang, at det australske og New Zealandske Smør øvede en kjendelig Indflydelse paa Smørpriserne i England. Det betydelige Fald, der var en naturlig Følge af de stærkt forøgede Tilførsler (som dog ingenlunde alene hidrørte fra Kolonierne, idet ogsaa Udførselen fra Danmark-Sverig var betydelig større end det foregaaende Aar) i Forbindelse med ringe Kjøbeevne i England, har ganske

vist ramt danske Landmænd, men næppe mindre deres konkurrerende Antipoder. Men i endnu højere Grad have dog disse lave Priser ramt mange store Firmaer i Australien og England (London), der i Tillid til noget lignende Smørpriser, som i de foregaaende Aar, have kjøbt Mælk til fast Kontrakt eller Smør til forud aftalte Priser. Der skal være tabt betydelige Summer derved. Medens derfor engelske Forbrugere og Detailhandlere have høstet Fordel af de store Tilførsler og lave Priser, er det, som »The Grocer« forsigtig udtrykker sig: »et andet Spørgsmaal, om de have bragt Importører og Opkøbere og deres Agenter Fortjeneste, et Spørgsmaal, som bedst kan besvares af de interesserede Parter, som sandsynligvis kunne berette om flere Tab ved, at Markedet er gaaet dem imod, end mange af dem vilde skjønne om at se paa Tryk.«

Da der næste Aar kan imødeses endnu større Sendinger fra Australien og New Zealand, og næppe mindre fra Danmark-Sverrig — alt under Forudsætning af normalt gunstigt Vejr — medens Tilstanden i Industrien i England ikke lover bedre Kjøbeevne, er det sandsynligt, at Priserne næste Vinter atter blive lave; med Erfaringerne fra sidste Vinter ville de Handlende nok sørge for at lade de lave Priser virke fuldt tilbage der, hvor de altid tilsidst maa ramme, nemlig til Producenterne. Det økonomiske Resultat af næste Vinters Smørtilvirkning i Australien og New Zealand vil derfor afgive godt Materiale til Bedømmelsen af denne Industris Fremtidsudsigter, og paa-lidelige Oplysninger derom maa derfor imødeses med en Del Spænding.

Hosstaaende Tabeller give en Oversigt over Smørtilførslerne til England fra Australien, sammenlignet med Tilførslerne fra Danmark og Sverrig, hvilke slaas sammen, da de i Markedet væsentlig spille samme Rolle. Det vil

heraf bl. a. sees, at det australske Smør i Januar iaar udgjorde mere end en Tredjedel af det dansk-svenske Smør; ligeledes at det dansk-svenske Smør vilde have udgjort betydelig mere end Halvdelen af alt det til England indførte Smør i det første Kvartal i de sidste Aar, hvis det australske Smør ikke havde været. De anførte Gjennemsnitsnoteringer gjælde baade for australsk (Victoria) og New Zealandsk Smør. De kunne kun give en tilnærmet Fremstilling om Prisbevægelserne; Forskjellen mellem Toppriserne holder sig nogenlunde konstant 10—15 sh. og der er ligeledes stadig en betydelig Forskjel mellem højeste og laveste Pris for det koloniale Produkt, tydende paa, at der vedblivende kommer temmelig ringe Varer over. De grumme lave Priser i 1890 falde sammen med det første betydelige Skridt fremad i Udførsel fra Kolonierne. Det er værd at lægge Mærke til, at de senere stærke Forøgelse i Udførselen ikke ledsages af lignende Fald i Priserne.

Indførselen af Smør til England (U. K.)
fra Australien; Aarene regnede fra Oktober til September,
alt i cwts (omtrent = Cntnr.)

	Victoria.	New South Wales.	Queensland og South Australia.	New Zealand.	i alt.
1887—88	2 890	7 600	—	16 413	26 903
1888—89	1	1	—	9 556	9 558
1889—90	5 433	5 843	322	29 166	40 764
1890—91	12 292	5 090	125	24 063	41 570
1891—92	41 164	8 184	184	33 043	82 575
1892—93	78 614	13 378	—	37 330	129 322

Indførselen af Smør til England (U. K.)
 maanedvis i sidste Vinterhalvaar, fra Australien, Danmark-
 Sverrig og alle Lande.

	Vic- toria.	N. S. Wales.	New Zealand.	Hele Austra- lien.	Danmark og Sverrig.	Alle Lande.
1892 November	5 574	691	1 233	7 498	72 298	161 479
December	13 328	969	6 475	20 772	84 641	182 099
1893 Januar	22 201	2 923	7 325	32 449	90 853	208 177
Februar	17 075	5 089	10 093	32 257	101 267	213 907
Marts	18 987	3 000	9 423	31 410	98 756	217 095
April	1 449	706	2 201	4 356	101 838	182 976
Ialt	78 614	13 378	36 750	128 742	546 653	1 165 733

Indførselen af Smør til England (U. K.)
 i Maanederne Januar-Februar-Marts i 6 Aar fra Danmark-
 Sverrig, Australien og andre Lande.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Danmark-Sverrig...	202 634	206 382	262 728	280 191	259 163	290 876
Australien	20 250	5 233	27 978	28 368	52 060	96 116
samlige andre Lande	182 294	270 016	243 702	232 397	246 767	252 187
hele Indførselen ...	405 178	481 631	534 408	540 956	557 990	639 179

Gjennemsnitts - Noteringer
 efter »The Grocer« for dansk og australsk (med New Zealand)
 Smør i London i Januar-April i de sidste 5 Aar i sh.
 pr. cwts.

	1889		1890		1891	
	Dansk	Australsk	Dansk	Australsk	Dansk	Australsk
Januar...	117—127	82—116	95—119	36—110	110—131	70—119
Februar...	122—131	87—116	93—119	31—106	118—124	70—113
Marts....	125—131	87—114	90—119	33—104	128—131	58—119
April....	102—109	64—91	92—115	36—89	116—121	50—120

	1892		1893	
	Dansk	Australsk	Dansk	Australsk
Januar...	139—141	82—127	122—126	75—116
Februar..	130—134	80—119	114—119	73—108
Marts....	131—133	84—117	116—119	68—109
April	115—118	76—106	107—111	63— 97

London i Maj, 1893.

Udførselspræmie m. m. for australsk Smør.

Til Statens landøkonomiske Konsulentkontor.

Under 6te Februar har Konsulentkontoret anmodet mig om at fremskaffe Oplysninger om de Begunstigelser, den australske Regjering har ydet og nu for Tiden yder Smørudførselen til England (og andre Lande?)«. Jeg har i den Anledning henvendt mig til Repræsentanterne i London for de forskjellige australske Koloniers Regjeringer og faaet til Svar, at New Zealand, New South Wales og Queensland hverken have betalt eller, saa vidt man vidste, havde i Sinde at betale nogen Bonus for Udførsel af Smør. West Australia er endnu næppe i Stand til at udføre, hvorfor jeg ikke har forespurgt dèr. Derimod er der i South Australia voteret en Sum af 1,100 £ (20,000 Kr.) for at ophjælpe Smørudførslen, men hvorvidt der endnu er brugt noget af denne Sum, var ikke bekendt.

Tilbage staar Colonien Victoria, hvor der som bekendt er anvendt store Beløb paa at ophjælpe Produktionen af Smør og andre Landbrugsprodukter og Udførslen deraf, saaledes som jeg skal nærmere udvikle nedenfor. Det bør dog endnu bemærkes, at selv om man i New Zealand har taget bestemt Afstand fra ethvert Forsøg med Udførselspræmier,

har man paa anden Maade søgt at støtte denne vigtige Udførsel af Smør og Ost derfra, saaledes navnlig ved Vedtagelsen (den 8. Oktbr. 1892) af en »Dairy Industry Act«, hvoraf jeg tidligere har indsendt et Exemplar til Kontoret. Denne Lov giver meget strænge Bestemmelser om Kontrol med Fabrikation og Udførsel af Smør og Ost, angaaende Mærkning af Fustager, Registrering af Mejerimærker, etc. Og ligeledes har New South Wales ved et for 3 Aar siden oprettet Landbrugsdepartement, som nærmest er et Oplysnings- og Undervisningsbureau, ved rejssende Foredragsholdere, omrejsende Mejeri, Udgivelse af Skrifter og paa mange andre Maader arbejdet for at op-hjælpe Landbruget i Almindelighed og specielt Mejerivæsenet, med bestemt Henblik paa en Udførsel af Smør til England. Ja selv i Queensland har der hævet sig Stemmer for en midlertidig Udførselspræmie for Smør, skjønt man ikke skulde tænke sig, at denne Koloni, hvis mest tempererede Egne ere nærmere Æquator end Cairo, kunde egne sig for Mejerivæsenet, hvad den næppe heller gjør.

Det er, som nævnt, navnlig Colonien Victoria, der har sat sig det Formaal at støtte en Udførsel af Smør og dertil anvendt det noget omtvistelige Middel at udbetale betydelige Udførselspræmier. Bestræbelserne ere imidlertid ingenlunde indskrænkede til at understøtte Smørindustrien, de omfatte ligeledes navnlig Vin- og Frugtavl og Landbrug i Almindelighed, og da de Begunstigelser, som direkte og indirekte ydes Smørudførslen, fordeler sig mellem forskellige Konti, vil det være nødvendigt at omtale nærmere hele Bonus-Systemet.

Forslaget om Udbetalingen af Bonus for Landbrugsprodukter fremsattes i Juli 1889, da Kolonial-Regjeringen foreslog anvendt 250,000 £ dertil. Afholdenhedspartiet modsatte sig, i Udvalget, de foreslaaede 16,000 £ til Producenter af fin Vin og 16,000 £ som Udførselspræmier for saadan Vin, hvorefter man enedes om ialt at stille 233,000 £ (4,217,000 Kr.), til Regjeringens Raadig-

hed for at anvendes efterhaanden som der blev Brug derfor, fordelt i forskjellige Poster efter de skjellige Øjemed.

75,000 £ bevilligedes til Præmier for Dyrkning af Vin, Frugttræer og -buske og andre Kulturplanter, derunder Bonus for Tilplantning (pr. Td. Land: 48 Kr. for Plantning af Vin, 72 Kr. for Plantning af Frugttræer, 24 Kr. for Plantning af Frugtbuske). I Juli 1892 var der brugt betydeligt af denne Bevilling til Vinplantning, en Del til Frugtplantning og meget lidt til andet Øjemed.

37,000 £ bestemtes til Understøttelse ved Oprettelse af Fabrikker for Frugttørring, Henkogning, Rosintilberedning, til Mejerier, til Beredning af Hør, Hamp, Silke o. s. v. Meget lidt heraf er brugt til Rosinfabrikker, men det allermeste er gaaet eller vil gaa til Mejerier. Der udloves 100 £ (1800 Kr.) til enhver Person, Forening eller Kompagni, som ejer et Mejeri eller »Creamery«, som i et helt Aar har fremstillet Smør eller Fløde af god Beskaffenhed af ikke mindre end i Gjennemsnit 500 Gallons Mælk om Ugen (o: 160 Kd. daglig). For større Bedrifter kan Bonus stige indtil 200 £ for »Creameries« og 300 £ for Mejerier. »Creameries« kaldes i Victoria en Slags Skumningsstationer (slgn. Sukkerfabrikernes Saftstationer), hvor Mælken modtages og skummes paa Centrifuge, hvorefter den skummede Mælk (88 pCt.) gives tilbage til Leverandørerne, medens Fløden sendes pr. Bane til Hovedmejeriet for dèr at kjærnes (Jernbanefragten afholdes af Regjeringen). Ifølge Beretning fra Landbrugsministeren, Martin, afgivet den 26. Juli 1892, var der indtil da udbetalt 5,379 £ til 18 Mejerier og 6,596 £ til 34 »Creameries« samt smaa Beløb til Rosin- og Tobaksfabrikker, men der var et stort Antal Ansøgninger om Bonus til Mejerier og »Creameries« indgivne, men endnu ikke bevilligede.

Den næste Post paa Bonus Loven var 30,000 £ til Udførselspræmier for Mejeriprodukter og Frugt af bedste Beskaffenhed udførte til Udlandet. Da det imid-

lertid viste sig, at dette Beløb, næsten udelukkende anvendt til Smør, ikke vilde strække til, tog man ialt 23,000 £ fra tre andre Poster, hvor der var ansat større Beløb end der fandtes Brug for. Der var saaledes 53,000 £ (960,000 Kr.) til Raadighed til Udførselspræmier for Smør og Frugt. Der var, indtil Juli 1892, udbetalt omtrent 3,200 £ for udført Frugt.

Bonus for udført Smør udbetaltes efter følgende Ordning, stigende efter de Priser, Smørret solgtes til paa Londons Marked.

Fra 7 d. pr. ₤ men under 9 d., en Bonus af 1 d. pr. ₤.
 - 9 d. - - — — 10 d., - — - 1½ d. - -
 - 10 d. - - — — 12 d., - — - 2 d. - -
 - 1 Sh. - - og derover - — - 3 d. - -

og det bestemtes, at alt Smør, for hvilket det var paa-tænkt at ansøge om Bonus, skulde før Udførslen underkastes Inspektion af Regjeringens »Vragere«. Ved denne Foranstaltning skal der være standset ikke faa Sendinger af for ringe Kvalitet for Udførsel.

Resultatet af disse Udførselspræmier og de Summer, der i de enkelte Aar (regnede til Juni 30) ere medgaaede hertil, sees af følgende Tabel:

	Efter Opgivelse af Mr. Martin udført fra Victoria.	Efter engelske Opgivelser modtaget i England.	Udbetalt i Bonus ialt.	hvilket svarer til nedenstaaende Mængde Smør beregnet à 3 d. pr. ₤
1889—90	7,400 cwts.	5,433 cwts.	2,550 £	1,820 cwts.
90—91	15,184 —	12,292 —	13,357 -	9,540 —
91—92	42,800 —	41,164 —	c.24,000 -	— —

Det vil sees, at det meste gaar til England og det i stigende Grad. Der er sendt Smør andensteds f. Ex. til de andre Kolonier, hvad der er klaget over fra Queenslands Landmænd. Hvorvidt der betales Bonus for dette Smør, og hvorhen i det Hele taget det Smør gaar, der ikke sendes til England, er mig ikke bekjendt, men jeg søger Oplysning derom.

En Korrespondent til »Times« oplyser i December 1892, at der i Aaret 91—92 udbetaltes 24,047 £, deraf 16,979 £ til 13 Kompagnier og Firmaer i Melbourne, Resten til 40 Producenter paa Landet. De to største Bonus vare paa 4,811 £ og 3,522 £.

Med disse Udbetalinger vil der være højst 9,900 £ tilbage (efter Juni 1892) til indeværende Saison, hvor Udførslen som bekjendt har været meget stor; til den 1. Marts er der saaledes ankommen næsten 60,000 cwts. til England. Ifølge en Indberetning fra den franske Generalkonsul i Melbourne, Ph. Maistre, af 14. December 1891, som findes i det franske Landbrugsministeriums Bulletin for Marts 1892, skal Mr. Martin til ham have udtalt, at naar de Penge, der i sin Tid bevilligedes, vare opbrugte, vilde der ikke blive givet flere Udførselspræmier, hvilket ogsaa er skrevet i australske Blade. Men om saa er, vil den Tid være meget nær forestaaende, om ikke alt naaet, da Præmierne maa bortfalde. Der skrives i forskellige Blade, at Præmierne for indeværende Aar ere nedsatte til det halve. Konsul Maistre, som paa de normanniske Producenters Vegne er interesseret i Udførslen af Smør fra Australien, mener, at naar Bonus falder bort, og der indtræder et Par tørre Aar (Victoria er paa samme Bredegrader som det sydlige Spanien — men paa den anden Side Æquator), vil Mejerivæsenet i Victoria faa et Knæk, det ikke let vil kunne taale, hvorfor han mener, at man tør imødesee den Tid, da Konkurrencen fra Victoria vil ophøre at trykke Priserne paa det franske (og danske) Smør i England. Fra anden Side ser man imidlertid meget forhaabningsfuldt paa Victorias Mejerivæsens Fremtid.

Med Hensyn til de øvrige Poster paa Bonus-Loven er det mest iøjnefaldende den ringe Trang, der i flere Tilfælde har viist sig at være til de tilbudte Penge, eller, om man vil, den ringe Frugt, Anstrængelserne have baaret.

Der var foreslaaet 10,000 £ til Indførsel af nye Varie-

teter af Frø og Planter, men de 5000 £ overførtes til Smørudførselskontoen. Af de resterende 5000 £ er der brugt 243 £.

Der bevilligedes 43,000 £ til »faglig Uddannelse«. 13,540 £ ere brugte til Lærere og Foredragsholdere, der have givet Vejledning i Mejerivæsen, Vindyrkning og -tilvirkning, Frugtavl o. s. v.

11,000 £ bevilligedes til Indførelse af nye Maskiner og Redskaber, men 5000 £ toges til Smørret. Af Resten er brugt 451 £.

Af 12,000 £ til Beretninger, Haandbøger og lign. er der, til Juli 1892, brugt 2926 £.

Man havde tænkt sig at ophjælpe Skovdrift og Plantning af Gavntræ, og der bevilligedes 15,000 £ hertil, men de 13,000 £ bleve overførte til Smørudførselskontoen. Af Resten er der kun brugt en Ubetydelighed, idet der, til Juli 1892, kun var indkommen Ansøgning om Bonus for Plantning af 30 acres, saa at Ministeren med utvivlsom Ret udtalte, at der ikke syntes noget vundet ved at fortsætte med denne Bonus.

Der forlyder fra flere Sider, at der paatænkes i Fremtiden at opmuntre Ostelavningen i Victoria paa en lignende Maade som anvendt med saa stort Held for Smørrets Vedkommende, men jeg har dog ingen officielle Udtalelser derom.

London 7. April 1893.

Ærbødigst

Harald Faber.

